

PORÓWNANIE MOŻLIWOŚCI FIZYCZNYCH DZIEWCZĄT I CHŁOPCÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ I GIMNAZJALNEJ W SKARYSZEWIE

Celem niniejszej pracy była ocena sprawności motorycznej u dziewcząt i chłopców uczących się w Szkole Podstawowej i w Publicznym Gimnazjum w Skaryszewie. Badaniami objęto 100 osób 50 dziewcząt i 50 chłopców. Metodami badawczymi były pomiary antropometryczne masy i wysokości ciała, metoda testowa z użyciem testu sprawności fizycznej Eurofit, oraz metody statystyczne.

Słowa kluczowe: *sprawność fizyczna, rozwój, chłopcy, dziewczęta.*

Wstęp. Rozwój dziecka przebiega etapami, których kolejność jest na ogół stała.

Tempo rozwoju może w pewnym stopniu ulegać modyfikacjom, przyśpieszeniu lub zwolnieniu, lecz sekwencja poszczególnych etapów rozwoju jest stała.

Jednym z kierunków badawczych jest poszukiwanie związków między rozwojem somatycznym, a motorycznym oraz sekwencji zmian rozwojowych zdolności motorycznych poszczególnych etapach ontogenezy. Pojęcie sprawności motorycznej jest ocena zdolności motorycznych lub umiejętności ruchowych nabytych i kształtowanych w trakcie rozwoju ontogenetycznego. Sprawności motoryczne są osobniczo zintegrowane, ale kształtują się nierównomiernie. Tempo ich rozwoju jest ściśle związane z okresem rozwoju biologicznego i płcią. Jak uważa N. Wolański (1979) rozwój motoryczny tkwi w dojrzewaniu ośrodków motorycznych, i jest możliwy tylko przez ćwiczenia, nabywanie doświadczeń ruchowych i opanowanie techniki ruchu. Decydującą rolę w kształtowaniu sprawności motorycznych odgrywają następujące czynniki: dojrzałość, możliwość uczenia się i ćwiczenia, dobre wzorce, kierowanie uczeniem się, motywacja, dobry model i odpowiednia kontrola. Programy wychowania fizycznego w szkołach są dostosowane do średniego ucznia i nie uwzględniają tempa dojrzewania biologicznego. W związku z tym praktyczne zainteresowanie wymaga wypracowanie metodyki dyferencjalnego wychowania fizycznego na podstawie określenia wieku biologicznego i połączonej z nim indywidualnej szybkości morfologiczno-funkcjonalnego i ruchowego rozwoju. Wolański i Pażkowska (1976) twierdzą, że różnice międzypłciowe nasilają się wyraźnie w okresie pokwitania. Okres ontogenezy, w którym ujawniają się różnice w motoryczności dziewcząt i chłopców, nie został jednoznacznie określony

R. Przeweda (1981) twierdzi, że rozwój fizyczny to zdumiewający proces, przebiegający etapami, od stopniowego rozwoju dziecka do gwałtownego pędu ku dorosłości związanego z okresem dojrzewania. R. Trzeźniowski (1961) przez rozwój fizyczny rozumie przemiany, które doprowadzają do ukształtowania z prostej konstrukcji komórkowej tak złożonego, tak precyzyjnego i doskonałego.

Motoryczność to zewnętrzny przejaw działania i współdziałania narządów i układów organizmu człowieka. Nienadążanie motoryczności za rozwojem somatycznym powoduje między innymi opóźnienie rozwoju życiowych funkcji organizmu. Rolą nauczyciela jest stymulacja i podtrzymywanie sprawności motorycznej uczniów poprzez mobilizację aktywności ruchowej. Motoryczność człowieka, choć potencjalnie najłatwiej mierzalna, w rzeczywistości jest nieuporządkowanym zlepkiem terminów przyswojonych z pogranicza antropologii, fizjologii, psychologii i socjologii – z szeroko przez poszczególnych badaczy rozbudowanym słownictwem. Na poziom sprawności fizycznej ogólnej składają się wielkości charakteryzujące możliwości ruchowe danego organizmu. Różni autorzy w rozmaity sposób przyjmują ich ilość, jako że niektóre właściwości trudno jest dokładnie różnicować. L. Denisiuk przyjmuje, że jest ich pięć: siła, szybkość, moc, zwinność, wytrzymałość. Motoryczność człowieka kształtuje się wraz z jego rozwojem biologicznym i prawami filogenezy oraz ontogenezy.

W pracy szczegółowe problemy badawcze są następujące:

1. Jaki jest poziom sprawności fizycznej wśród dziewcząt i chłopców ze szkoły podstawowej? 2. Jaki jest poziom sprawności fizycznej wśród dziewcząt i chłopców z gimnazjum? 3. Jak kształtują się różnice sprawności fizycznej poszczególnych zdolności motorycznych pomiędzy chłopcami i dziewczętami w tych samych grupach wiekowych? 4. Jak kształtują się różnice sprawności fizycznej poszczególnych zdolności motorycznych pomiędzy dziewczętami z różnych grup wiekowych? 5. Jak kształtują się różnice sprawności fizycznej poszczególnych zdolności motorycznych pomiędzy chłopcami z różnych grup wiekowych?

U podstaw powyższych sformułowanych pytań badawczych leżą następujące hipotezy:

1. Istnieją wyraźne dymorficzne różnice sprawności pomiędzy dziewczętami i chłopcami w tym samym wieku. 2. Starsze dziewczęta odznaczają się lepszymi wynikami w teście sprawności fizycznej od swych młodszych koleżanek. 3. Starsi chłopcy odznaczają się lepszymi wynikami w teście sprawności fizycznej od swych młodszych kolegów.

– Materiał i metody badawcze

Do sprawdzenia sprawności fizycznej badanych uczniów zastosowano test Eurofit.

Poszczególne cechy motoryczne mierzone w następujących próbach:

1. Postawa równoważna na jednej nodze. 2.Szybkość ruchów ręki.
3. W siadzie skłon dosiężny w przód. 4.Skok w dal z miejsca.
5. Zaciskanie ręki. 6.Z leżenia siady. 7.Zwis o ramionach ugiętych.
8. Bieg wahadłowy 10 x 5 m.

Wyniki i analiza badań

Pomiary antropometryczne grup badanych

Tabela 1

Wyniki pomiarów antropometrycznych wśród dziewcząt i chłopców 12-13 lat ze szkoły podstawowej

l.p.	dziewczęta		chłopcy	
	Mc [kg]	Hc[cm]	Mc [kg]	Hc[cm]
1.	52	150	42	144
2.	39	143	43	143
3.	40	146	54	152
4.	39	140	46	149
5.	45	155	43	148
6.	41	149	44	152
7.	41	148	36	147
8.	37	143	48	149
9.	41	152	43	155
10.	38	145	43	149
11.	39	144	45	143
12.	40	154	49	145
13.	42	150	39	143
14.	47	146	41	143
15.	42	140	35	141
16.	40	147	42	146
17.	39	147	46	143
18.	38	144	43	142
19.	43	151	36	144
20.	46	140	43	158
21.	58	152	48	149
22.	41	144	46	154
23.	36	140	44	151
24.	43	148	42	149
25.	44	149	43	147
\bar{x}	42,0	146,6	43,3	147,4
δ	4,8	4,4	4,2	4,4
Min	36	140	35	141
Max	58	155	54	158

Wyniki pomiarów antropometrycznych wśród dziewcząt i chłopców 15-16lat z gimnazjum

l.p.	dziewczeta		chłopcy	
	Mc [kg]	Hc[cm]	Mc [kg]	Hc[cm]
1.	47	150	47	152
2.	45	152	51	153
3.	49	157	46	150
4.	49	150	48	151
5.	43	155	45	149
6.	44	144	44	148
7.	42	143	52	153
8.	50	161	43	151
9.	42	144	48	153
10.	47	148	47	149
11.	43	147	49	153
12.	44	134	45	152
13.	50	154	44	147
14.	41	152	53	152
15.	49	135	55	153
16.	45	152	51	152
17.	46	150	50	149
18.	48	143	46	147
19.	47	153	47	148
20.	49	147	43	147
21.	49	143	44	149
22.	48	149	47	149
23.	47	155	49	150
24.	47	147	48	151
25.	46	147	50	152
\bar{x}	46,2	143,1	47,6	150,4
δ	0,5	5,5	0,6	0,4
Min	41	9	43	147
Max	50	161	55	153

4.2. Wyniki testu sprawnościowego wśród dziewcząt i chłopców ze szkoły podstawowej

Wyniki Testu Eurofit wśród chłopców 12-13 lat ze szkoły podstawowej

l.p.	Równowaga ogólna (liczba prób)	Gibkość (cm)	Sila eksplozywna (m)	Wytrzymałość brzucha (ilość)	Sila funkcjonalna (s)	Szybkość biegowa zwinność (s)	Szybkość ruchów ręki (sx10)	Sila statyczna zacisk dynamom.(kg)	Wytrzymałość krążeniowo-oddechowa (czas ostatniego odcinka) (s)
1.	8	28	1,43	12	5	16,6	134,0	13,0	3,9
2.	3	23	1,45	13	2	23,4	133,9	15,3	4,0
3.	4	25	1,44	12	5	26,0	142,9	15,5	4,3
4.	5	27	1,35	13	3	18,7	127,3	15,9	4,1
5.	7	32	1,25	19	4	16,6	136,0	13,5	4,1
6.	8	27	1,46	15	5	19,8	127,3	16,0	3,6
7.	4	24	1,44	21	3	17,6	135,0	14,5	4,2
8.	8	28	1,85	23	4	17,4	136,9	15,3	3,9
9.	8	24	1,74	22	8	18,	140,9	15,5	5,0
10.	5	25	1,25	10	3	22,9	129,3	16,8	4,5
11.	8	38	1,31	18	4	21,5	135,0	13,5	3,9
12.	5	25	1,27	10	6	24,9	127,3	16,7	4,5
13.	2	25	1,53	22	5	21,4	135,0	13,5	4,4
14.	5	20	1,84	26	3	25,6	138,9	15,6	3,7
15.	6	28	1,86	11	4	20,9	147,9	16,5	3,6
16.	4	20	1,23	12	6	17,9	127,3	16,9	3,2
17.	4	29	1,34	17	2	20,1	125,0	13,5	5,1
18.	4	38	1,44	11	4	17,3	127,3	16,9	3,4

l.p.	Równowaga ogólna (liczba prób)	Gibkość (cm)	Siła eksplozywna (m)	Wytrzymałość brzucha (ilość)	Siła funkcjonalna (s)	Szybkość biegowa zwinność (s)	Szybkość ruchów ręki (sx10)	Siła statyczna zacisk dynamom. (kg)	Wytrzymałość krążeniowo-oddechowa (czas ostatniego odcinka) (s)
19.	8	25	1,47	15	5	19,6	135,0	14,5	3,4
20.	2	25	1,54	23	6	17,6	134,9	15,3	3,8
21.	3	28	1,85	22	4	17,4	147,9	15,5	4,3
22.	7	20	1,73	19	7	18,4	127,3	16,9	3,7
23.	4	20	1,35	13	8	18,7	127,0	16,9	3,9
24.	5	29	1,53	10	5	15,9	134,0	16,6	3,8
25.	7	27	1,34	19	6	18,7	133,9	20,5	3,9
\bar{x}	5,3	26,4	1,4	15,7	4,6	19,7	133,8	15,6	4,0
δ	0,3	0,93	0,04	1,1	0,3	0,5	1,2	0,3	0,09
Min	2	20	1,23	1	2	15,9	125	13	3,2
Max	8	38	1,86	26	8	26	147,9	20,5	5,1

4.2. Wyniki testu sprawnościowego wśród dziewcząt i chłopców ze szkoły podstawowej

Tabela 3

Wyniki Testu Eurofit wśród chłopców 12-13 lat ze szkoły podstawowej

l.p.	Równowaga ogólna (liczba prób)	Gibkość (cm)	Siła eksplozywna (m)	Wytrzymałość brzucha (ilość)	Siła funkcjonalna (s)	Szybkość biegowa zwinność (s)	Szybkość ruchów ręki (sx10)	Siła statyczna zacisk dynamom. (kg)	Wytrzymałość krążeniowo-oddechowa (czas ostatniego odcinka) (s)
1.	8	28	1,43	12	5	16,6	134,0	13,0	3,9
2.	3	23	1,45	13	2	23,4	133,9	15,3	4,0
3.	4	25	1,44	12	5	26,0	142,9	15,5	4,3
4.	5	27	1,35	13	3	18,7	127,3	15,9	4,1
5.	7	32	1,25	19	4	16,6	136,0	13,5	4,1
6.	8	27	1,46	15	5	19,8	127,3	16,0	3,6
7.	4	24	1,44	21	3	17,6	135,0	14,5	4,2
8.	8	28	1,85	23	4	17,4	136,9	15,3	3,9
9.	8	24	1,74	22	8	18,	140,9	15,5	5,0
10.	5	25	1,25	10	3	22,9	129,3	16,8	4,5
11.	8	38	1,31	18	4	21,5	135,0	13,5	3,9
12.	5	25	1,27	10	6	24,9	127,3	16,7	4,5
13.	2	25	1,53	22	5	21,4	135,0	13,5	4,4
14.	5	20	1,84	26	3	25,6	138,9	15,6	3,7
15.	6	28	1,86	11	4	20,9	147,9	16,5	3,6
16.	4	20	1,23	12	6	17,9	127,3	16,9	3,2
17.	4	29	1,34	17	2	20,1	125,0	13,5	5,1
18.	4	38	1,44	11	4	17,3	127,3	16,9	3,4
19.	8	25	1,47	15	5	19,6	135,0	14,5	3,4
20.	2	25	1,54	23	6	17,6	134,9	15,3	3,8
21.	3	28	1,85	22	4	17,4	147,9	15,5	4,3
22.	7	20	1,73	19	7	18,4	127,3	16,9	3,7
23.	4	20	1,35	13	8	18,7	127,0	16,9	3,9
24.	5	29	1,53	10	5	15,9	134,0	16,6	3,8
25.	7	27	1,34	19	6	18,7	133,9	20,5	3,9
\bar{x}	5,3	26,4	1,4	15,7	4,6	19,7	133,8	15,6	4,0
δ	0,3	0,93	0,04	1,1	0,3	0,5	1,2	0,3	0,09
Min	2	20	1,23	1	2	15,9	125	13	3,2
Max	8	38	1,86	26	8	26	147,9	20,5	5,1

4.3. Wyniki testu sprawnościowego wśród dziewcząt i chłopców z gimnazjum

Tabela 5

Wyniki Testu Eurofit wśród chłopców 15-16lat z gimnazjum

l.p.	Równowaga ogólna (liczba prób)	Gibkość (cm)	Siła eksplozywna (m)	Wytrzymałość brzucha (ilość)	Siła funkcjonalna (s)	Szybkość biegowa zwinność (s)	Szybkość ruchów ręki (sx10)	Siła statyczna zacisk dynamom. (kg)	Wytrzymałość krażeniowo-oddechowa (czas ostatniego odcinka) (s)
1.	8	33	1,48	15	5	19,8	129,0	17,9	2,3
2.	6	37	1,54	14	6	19,7	125,3	14,0	4,7
3.	8	38	1,44	17	5	18,6	138,0	15,3	4,5
4.	5	30	1,47	16	9	23,4	130,9	15,5	3,2
5.	4	35	1,45	16	8	26,0	142,9	15,9	3,5
6.	6	27	1,89	14	4	18,7	127,3	13,5	2,1
7.	8	35	1,67	23	8	16,8	136,0	13,0	3,0
8.	8	37	1,46	16	5	20,8	128,3	16,0	4,6
9.	7	24	1,47	22	7	17,6	135,0	14,5	2,4
10.	8	28	1,89	23	4	25,4	136,9	15,3	4,0
11.	8	34	1,73	23	8	22,7	140,9	15,7	4,7
12.	7	25	1,56	15	6	22,9	129,0	16,8	4,5
13.	8	39	1,67	18	9	23,5	135,0	16,1	3,2
14.	7	29	1,47	15	5	19,8	128,0	13,0	2,5
15.	7	38	1,78	14	4	18,7	127,0	15,3	3,9
16.	7	38	1,44	13	5	19,6	134,0	15,5	4,6
17.	5	30	1,45	16	5	23,4	133,9	15,1	2,5
18.	5	29	1,45	17	9	26,0	142,0	13,5	4,0
19.	5	27	1,89	15	7	26,7	127,3	15,6	4,3
20.	7	34	1,78	19	6	16,6	136,0	13,5	4,3
21.	8	28	1,46	15	6	19,8	127,3	17,0	3,4
22.	8	39	1,47	15	5	19,8	128,0	17,9	3,8
23.	5	37	1,34	20	9	18,7	127,4	16,9	3,0
24.	7	28	1,44	13	6	16,6	134,0	14,0	2,8
25.	5	30	1,45	16	5	25,4	134,9	16,3	4,3
\bar{x}	6,6	32,	1,5	16,8	6,2	21,0	132,5	15,3	3,6
δ	0,2	0,9	0,03	0,6	0,3	0,6	1,0	0,2	0,1
Min	4	24	1,34	13	4	16,6	125,3	13	2,1
Max	8	39	1,89	23	9	26,7	142,9	17,9	4,7

Wyniki Testu Eurofit wśród dziewcząt 15-16lat z gimnazjum

l.p.	Równowaga ogólna (liczba prób)	Gibkość (cm)	Siła eksplozywna (m)	Wytrzymałość brzucha (Szybkość)	Siła funkcjonalna (s)	Szybkość biegowa	Szybkość ruchów ręki (sx10)	Siła statyczna zacisk dynamom.(kg)	Wytrzymałość krażeniowo- oddechowa (czas ostatniego odcinka) (s)
1.	5	37	1,89	18	3	25,30	135,3	15,5	3,5
2.	3	35	1,45	8	5	16,90	140,6	18,0	2,0
3.	5	31	1,46	12	5	15,10	134,8	14,6	3,9
4.	3	33	1,12	11	4	19,80	156,6	16,0	2,9
5.	4	24	1,47	11	3	22,45	134,8	17,3	3,7
6.	5	29	1,62	10	2	21,10	137,9	20,5	4,7
7.	5	32	1,78	16	5	18,40	128,2	22,8	4,8
8.	4	29	1,35	13	8	19,78	126,0	16,9	4,2
9.	5	26	1,50	10	0	15,90	134,0	16,6	4,2
10.	5	27	1,34	9	6	18,79	133,9	13,5	2,6
11.	5	26	1,42	12	2	16,60	147,7	15,7	3,9
12.	4	30	1,30	16	3	17,98	137,8	16,5	3,5
13.	5	21	1,84	15	4	25,80	129,8	21,6	2,6
14.	5	25	1,20	10	6	22,90	140,0	16,8	3,8
15.	4	38	1,31	8	4	21,50	146,6	14,9	3,2
16.	5	30	1,84	9	6	18,40	124,8	14,5	2,8
17.	5	30	1,36	13	0	19,78	127,9	14,9	3,0
18.	4	27	1,25	13	8	15,90	128,6	16,8	2,7
19.	5	27	1,24	10	4	18,79	127,3	16,9	4,3
20.	5	32	1,44	13	3	16,60	135,0	13,5	4,5
21.	5	36	1,45	11	3	23,45	133,9	15,3	3,2
22.	4	29	1,20	12	5	26,20	147,9	15,5	2,5
23.	4	26	1,22	15	0	19,89	137,8	14,6	3,1
24.	5	29	1,68	14	7	17,67	126,5	16,8	3,9
25.	5	33	1,88	18	8	25,33	129,9	20,9	2,6
\bar{x}	4,5	29,	1,4	12,2	4,1	20,0	135,3	16,6	3,4
δ	0,1	0,8	0,04	0,5	0,4	0,6	1,5	0,4	0,1
Min	3	21	1,12	8	0	15,1	124,8	13,5	2
Max	5	38	1,89	18	8	26,2	156,6	22,8	4,8

4.4. Analiza porównawcza wyników badań wśród dziewcząt i chłopców ze szkoły podstawowej i z gimnazjum

Analiza porównawcza wyników badań masy ciała wśród dziewcząt i chłopców ze szkoły podstawowej i z gimnazjum przedstawiona w tym rozdziale (ryc.3.) wskazuje na to że chłopcy w wieku 14-15 lat osiągnęli największą średnią masę ciała wśród badanych 47,6kg. Natomiast najniższą masę ciała miały dziewczęta w wieku 12-13 lat – 42kg. Ponadto w swoich grupach wiekowych chłopcy przewyższają masę ciała dziewcząt średnio w grupie 12-13- latków o 1,3 kg a w grupie 14-15-latków o 1,4kg.

Analiza porównawcza wyników badań wysokości ciała wśród dziewcząt i chłopców ze szkoły podstawowej i z gimnazjum przedstawiona na rycinie 4 wskazuje na to, że chłopcy w wieku 14-15 lat osiągnęli największą średnią wysokość ciała wśród badanych 150,4cm. Natomiast najniższą wysokość ciała mieli chłopcy w wieku 12-13 lat – 143,1cm. Ponadto chłopcy przewyższają dziewcząt wysokością ciała średnio w grupie 14 -15 latków o 3cm. Odwrotna sytuacja jeśli chodzi o średnie wartości wysokości ciała była w przypadku grupy 12-13 latków gdzie dziewczęta dominowały nad chłopcami o 3,5 cm.

Wnioski. W toku analizy porównawczej nasuwają się pewne spostrzeżenia:

1. Analiza porównawcza wyników badań masy ciała wśród dziewcząt i chłopców wskazuje na to że najstarsi chłopcy z gimnazjum 14-15 lat osiągnęli wyniki masy ciała najwyższe.
2. Analiza porównawcza wyników badań masy ciała wśród dziewcząt i chłopców wskazuje na to że najmłodsze 12-13lat dziewczęta osiągnęły wyniki masy ciała najniższe.
3. Chłopcy przewyższają masę ciała średnio nad dziewczętami zarówno w szkole podstawowej jak i w gimnazjum.
4. Analiza porównawcza wyników badań wysokości ciała wśród dziewcząt i chłopców wskazuje na to że najstarsi chłopcy z gimnazjum osiągnęli wyniki wysokości ciała najwyższe.
5. Analiza porównawcza wyników badań wysokości ciała wśród dziewcząt i chłopców wskazuje na to że chłopcy 12-13 lat wysokości ciała najniższe.
6. Chłopcy przewyższają wysokością ciała średnio nad dziewczętami w grupie 14 -15-latków. Dziewczęta 12-13 lat dominowały nad chłopcami ze swojej grupy wiekowej.
7. Dziewczęta 12-13lat ze szkoły podstawowej dominowały w próbie Eurofitu: W żadnej próbie Eurofitu nie dominowały ale jeśli chodzi o próbę skoku na odległość z pozycji stojącej to uzyskały średnio identyczne wyniki jak chłopcy 12-13 letni i chłopcy 14-15 letni.
8. Chłopcy 12-13 lat ze szkoły podstawowej dominowali w próbie Eurofitu:
 - Bieg wahadłowy 10x5m z maksymalną szybkością i zmianami kierunku
 - Dziewczęta 14-15lat z gimnazjum dominowały w próbie Eurofitu:
 - W próbie utrzymania równowagi stojąc na jednej nodze
 - W próbie skoku na odległość z pozycji stojącej
 - W maksymalnej liczbie siadów z leżenia w ciągu 30 sekund

Literatura

1. Bielecki J., Jurkiewicz B., Szymanowska Z., 1978. Zbiór zadań ze statystyki ogólnej i matematycznej. PWN, Warszawa.
2. Denisiuk L., Milicerowa H.: Rozwój sprawności motorycznej dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, PZWZ, Warszawa 1969.
3. Gniewkowski W, Właźnik K.: Wychowanie fizyczne. PWN. Warszawa 1990.
4. Grabowski H. Teoria fizycznej edukacji WSiP 1999
5. Jopkiewicz A. L. Zmienność sprawności fizycznej mężczyzn oraz genetyczne i środowiskowe jej uwarunkowania, WSP Kielce, 1998.
6. Milicerowa H. Budowa somatyczna jako kryterium selekcji sportowej. Wychowanie fizyczne i sport. 4, 1974.
7. Przewęda R. Rozwój somatyczny i motoryczny. WSiP. Warszawa 1981.
8. Wolański N., Parizkova J. Sprawność fizyczna a rozwój człowieka. SiT Warszawa 1976.

Ходінов В.

ОЦІНКА ФІЗИЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ХЛОПЧИКІВ І ДІВЧАТОК УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ТА СЕРЕДНЬОЇ (ГІМНАЗІЙНОЇ) ШКОЛИ В СКАРИШЕВІ

Метою даної роботи була оцінка фізичних можливостей хлопчиків і дівчаток учнів початкової та середньої (гімназійної) школи в Скаришеві. Досліджувалося 100 учнів (50 хлопчиків і 50 дівчаток). Методами дослідження були антропометричні вимірювання росту і маси тіла, фізичних якостей за допомогою тесту Єврофіт, методи математичної статистики.

Ключові слова: фізична підготовленість, розвиток, хлопці, дівчата.

Стаття надійшла до редакції 12.09.2014 р.